

Slednjič vpraša poslanec Bärnfeind vladnega zastopnika, ali mu je znano, da so c. k. uradniki pri bankah kot opravični svetovalci, in kaj hoče storiti, če je to?

Dež. predsednik se odreže kratko, da mu kaj takega o njegovih uradnikih ni znano.

VIII. Seja 15. dec. 1873.

Odbor za javno varnost se je ustanovil in za prvosednika volil dr. pl. Neupauerja, za perovodjo pa pl. Millerja. — Na dnevnem redu so skoro le številke, ki se brez vse debate potrdijo. Društvu za olepšanje graškega mesta dovoli se 8000 gld. kot priklada štajerske dežele za stavljenje spominka nadvojvodi Joanu. — Potrdijo se predlogi fin. odseka zastran proračuna zemljišne odveze za l. 1874, ki znaša 1.622.165 gld., iz deželne blagajnice gre za to in sicer v mesečnih zneskih: 617.526 gld. Potrdi se sklep računa zemljišne odveze za l. 1872; poročevalec Oberranzmeyer povdarja veseli napredek, ker je čisto premoženje l. 1871 znašalo 58.892 gld., konec leta 1872 pa 100.937 gld., v tem ko je poprej primanjkljaj bil.

Dovoli se ločitev trga mozirskega od okolice, ki obsega več katastralnih občin, ki bodo odslej za se.

## Gospodarske stvari.

Posnetki iz gozdne postave za vojvodstvo Štajersko.

### I. Oddelak.

Kako se gozdi obdelujejo.

§. 1. Gozdi so:

- cesarski, namreč državni, ki jih neposredno državne oblasti oskrbujejo;
- občinski, t. j. taki gozdi ali lesne nasadbe, ki mestnim in kmečkim srenjam pripadajo;
- privatni ali zasebniški gozdi, t. j. gozdi posamnih državljanov, različnih redov, samostanov, duhovnjikov ali ustanov, in slednjič takih družeb, ki imajo posebno pravico do gozdov. —

§. 2. Brez dovoljenja se ne sme nobeno gozdno zemljišče pridelku drv odtegniti in v druge namene obrniti. Dovoljenje k temu zamore za cesarske gozde (§. 1. a) le podeliti ministerstvo, kateremu gre oskrbovanje teh gozdov, tam pa, kjer nastopijo strateški (vojskoznanstveni ali branivni) oziroma, le v porazumljenju z vojnim ministerstvom po natančnih pozvedbah političnih oblastnih in po zaslišanju vseh pri tem vdeleženih.

Pri srenjskih (§. 1, b) in privatnih ali zasebnih gozdih (§. 1, c) ima to dovoljenje dati okrožna oblastnija, ktera pa mora prej posestnike same in one, ki imajo posebne pravice do imenovanega gozda, o tem zaslišati in določiti, ali se dovoljenje iz javnih ozirov dati more ali ne. Če pri teh pogodbah druge osebe privatnopravne ugovore stavijo, mora okrožna oblastnija gozdne

lastnike, ki dovoljenja iščejo, v dosego njihovih pravic proti onim na rednega civilnega sodnika zavrniti. Dokler o tem ni določba izrečena, se ne sme nobena gozdnemu stanju škodljiva prememba početi.

Samovoljna poraba gozdnega zemljišča v druge namene se kaznuje z jednim do 5 goldinarjev za oralo (joh).

Dotični gozdni deli se morajo v določenem, po razsodbi izvedencev odmerjenem obroku zopet spodrediti. Ako se gozd v izrečenem obroku ne spodredi, se ima kazen za vsaki primerljivi posebe ponoviti.

§. 3. Na novo posekani gozdni deli se imajo pri cesarskih in srenjskih gozdih (§. 1. a in b) najpozneje v petih letih z mladim lesovjem zasaditi. —

Od starejših jas (Waldblüsse) se mora vsako leto toliko lesa nasaditi, kolikor ga kaže razmera vsakega leta, odkar je les izsekan.

Pri zasebnih gozdih (§. 1, c) se smejo pod pogoji §. 20. z ozirom na postopanje, če opuščenje gozda ni bilo dovoljeno, po okoliščinah tudi daljši obroki dovoliti.

Če se ta ukaz ne izvršuje, se ima to kot samovoljna poraba gozdnega zemljišča v druge namene kaznovati in potem opuščena spodredba gozda po §. 2. prisiliti.

§. 4. Noben gozd se ne sme vgonobiti, t. j. ne sme se ž njim tako ravhati, da potem nadaljna spodredba lesa v nevarnost pride ali celo nemogoča postane. Če je nadaljna spodredba lesa le v nevarnost prišla, se ima ugonobljenje tako kaznovati, kakor samovoljna poraba gozdnega zemljišča v druge namene, in opuščena spodredba se ima posilama vršiti. Če je pa reja lesa celo nemogoča postala, se sme kazen do 10 gold. od oralna povišati. (Dalje prih.)

Da kolje za vinograd grav trpežno postane, se nasvetuje medni ali kupreni vitriol. Vzame se kad ali druga taka posoda, v kateri se vitriol v vodi raztopi. Voda mora biti vrela in se z vitriolom tako meša, da pride 45 pintov (bokalov) na jeden funt vitriola. Koli se potem v kad blizo do polovice postavijo in po 2—3 tje dni obrnejo, tako da se zdaj tudi drugi konec, vsaj tako dalje kakor globoko pozneje v zemljo pride, tekočine navzame. Po 5—6 tje dni se koli iz kadi vzamejo, in kam postavijo, kder se morejo dobro posušiti. Najboljši za luženje (Beizen) je tako kolje, ktero se je nasekano in nacepljeno po 6 tje dni sušilo. Tako precej posušeni les tekočino bolje na se potegne in se je bolje navzame. Ko se je tako jedna butara iz kadi vzela, se z drugo, tretjo itd. ravno tako ravna. Seveda je treba vode priliti in vitriola v primeri pridjati. Ako je kolje popolnoma suho, se mora dosti dalje močiti. Tako pripravljeno kolje ohrani 5—10 let prvo os (špico), kar je pri vedno večji dragini lesovine

in težakov gotovo važno. Za 1000 kolja znašajo stroški 2 gold., kar v primeri daljše trpežnosti ni ravno preveč. (Prakt. Landw.)

**Stanje goveje kuge.** Po naznanilu c. k. namestnijske v Gradci je do 28. dec. 1873 pri 42 gospodarih 184 goved pokončenih bilo. Za preiskavo je bilo klanih 8, padlo je kužnih le 27; ubilo se je: bolnih 83, sumljivih 66. Neprenehoma se postopa odločno povsod, da se nima ne širi.

Ljutomersko c. k. glavarstvo je razglasilo več srenj spadajočih pod okuženi okraj. Ker se je tudi v Krškem kuga prikazala, se je po ukazu graške namestnijske od Brežic do Trbovelj meja proti Kranjskemu zaprla.

Tudi na Dolenje-Avstrijskem, posebno okoli Dunaja, razsaja živinska kuga.

**Pomoček, da se kislo zelje ne skvari.** Včasih se napravi na kislem zelji debel kožuh smrdeče plesnjevine, ki se vselej zopet naredi, ko se odpravi. Ta plesnjevina zelju svoj neprijeten duh poda, slednjič ga pa celo spridi. — Temu se pride v okom, ako se v vodo nad zeljem maselo dobrega žganja vlije in to iz početka tolikokrat ponovi, kolikorkrat se iz kadi zelje vzame. Navadno ni treba več ko štirikrat žganja naliti. Zelje se tako ne le dolgo ohrani, ampak dobi tudi prijeten, po vinu dišeč okus. (Pr. Ldw.)

**Štajerska družba za vinsko trgovino.** Opravični svet te družbe naznanja akcijonarjem, da sicer polletna bilanca kaže znatnega čistega dohodka, da se pa vendar kupon meseca januarja izplačati ne more, ker je opravični svet prošnjo vložil pri vladi za spremembo pravil in za znižanje postavne svote kapitala; dokler se prošnja ne reši, se tudi zamena kuponov ne more izvršiti. — Sicer ni ta družba edina, ki januarskega kupona zamenjati ne more; razun nje je še 52 bank, 7 železnice, 22 stabarskih in 20 obrtnijskih društev, vseh skupaj nad 100 akcijskih društev.

**O stanju štajerske upne (kreditne) banke** se piše v „Tagespresse“, da je še bolj brezupno kakor se je tačas mislilo, ko je falirala. Vsi uradniki so odpuščeni, le knjigovodje še delajo. Premoženja je ravno še toliko ostalo, da dobijo upniki bankini k večjemu 10—12 procentov. Akcije so po takem brez vse vrednosti. — Nepovoljno stanje premoženja prihaja odtod, ker ni mogoče tega, kar ima banka dobiti, in kar je v premoženje povzeto, iztirjati. Kako da se je delalo, kaže to, da je eden bankinih pooblastnikov za 400.000 gld., drugi pa za 500.000 gld. več posodil, kakor je imel zaloge. Tretji je banki 110.000 gl. na dolgu ostal. — Z banko vred je propal tudi pokojninski fond uradnikov, kterege so uradniki ustanovili v vzajemno pomoč s tem, da je vsak od svoje letnine nekaj odpisati dal; za

gotovino so se pa bile nakupile akcije falirane banke.

Banka „Slovenija“ v Ljubljani razglasila je letni izkaz, sklenjen 31. dec. Iz njega posnemamo, da je banka izdala 16.365 polio (zavarovalnih pisem) za stvari, ki so 50.001.150 gld. vredne. Vplačana zavarovalnina znaša 503.674 gld. 15 kr. Po odštetem znesku za pozavarovanje pri drugih društvih (138.810 gld. 69 kr.), kakor tudi za to, kar je že izplačano ali sicer poravnano, ostalo je banki 327.029 gld. 54 kr. premije v lastni račun. Zadosti lep uspeh pri nesramnem nasprotovanju domačinov proti domačemu zavodu!

## Cerkvene zadeve.

### Nevarnost in nada.

K. S kakšnimi mislimi hočemo mi, katoliški kristjani, novo leto začeti? Začnimo ga s pogumnim in nadpolnim srcem! In kje je vzrok naših nad? V nevarnostih, ki jih trpimo in ki nam še žugajo.

Leto, ki smo ga ravno kar skončali, je bilo za kat. cerkvo viharo in jako nevarno leto. Ne zato, kakor da bi kat. cerkva ne bila že hujšega preganjanja in trpljenja doživela, ampak zato, ker so sovražniki sv. cerkve iznašli novo šego preganjanja, namreč zvijsko potuho. Izmislili so si dokaj na videz nedolžnih, prijetno na uho donečih besed; proglašujejo jih kot neovrgljiva načela nove modrosti in narodne politike; ali pod lesičjo odejo se skriva najbolj zagrizeno sovraštvo zoper Kristusa in njegovo cerkvo. Kakor pravi tihotapec hočejo na skrivnem kat. cerkvi izpodrezati korenino za korenino, ktere je globoko v vse razmere človeške družbe pognala, da se osamljeno drevo brez korenin polagoma samo po sebi podere — in kat. cerkva zgine znad zemlje. In na tisoče lehkomyselnih katoličanov, kteri besedam, ki jih slišijo, in rečem, ki jih vidijo, do dna ne pogledajo, se da preslepiti, da nevarnosti ne vidijo, in sovražnikom še sami pri krtovem delu pridno pomagajo. In prav v tem je največja nevarnost. Preglejmo nektare take besede, ki so znamenje in pečat sedanjega časa. —

„Vera ni v nevarnosti“; kajti vera in cerkev to ni eno in isto: vera se mora ločiti od cerkve. — Vera, kot čednost naših src, po kteri se naša duša pokorno podvrže razodeti volji Božji, se ve da ni cerkva. Ali vera, kot nauk Božji in studenec milosti Božje, je vtelesena v sv. cerkvi, ali cerkva je vtelesena vera. Cerkva je vidno telo sv. vere, vera pa je nevidna duša cerkvenega telesa. Vera Kristusova se za more na zemlji vzdržati in ohraniti le v živi zvezi